

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 678/2018-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 13. decembra 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa), zo sudcu Ladislava Orosza a sudcu Miroslava Duriša predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Vladimírom Zvarom, SNP 1/A, Veľký Krtíš, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, práv podľa čl. 36 ods. 1 a 3, čl. 37 ods. 3 a čl. 38 ods. 1 a 2 Listiny základných práv a slobôd a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj namietaného porušenia čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 9 Co 516/2014, 9 Co 517/2014 z 15. decembra 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. apríla 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta

porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 3, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práv podľa čl. 36 ods. 1 a 3, čl. 37 ods. 3 a čl. 38 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj porušenie čl. 1 ods. 1 ústavy rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 9 Co 516/2014, 9 Co 517/2014 z 15. decembra 2016 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal 6. júla 2007 Okresnému súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) žalobu z dôvodu nevyplatenia cestovných náhrad, ktoré si sťažovateľ uplatnil podľa § 113 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej službe“) proti žalovanému Ministerstvu vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo vnútra“) v sume 200 000 Sk, a to za obdobie od 1. augusta 2004 do 30. júna 2006. Vec bola pridelená zákonnej sudkyňi JUDr. Posluchovej a bola vedená pod sp. zn. 19 C 112/2007 (ďalej len „napadnuté konanie“).

Sťažovateľ v sťažnosti uvádza, že zákonný nárok na náhradu cestovných výdavkov na dopravu do zamestnania podľa § 113 ods. 1 zákona o štátnej službe trval po celú dobu jeho zaradenia na výkon služby na hraničnom priechode [REDACTED] od 14. januára 2003 do 31. marca 2007, pretože až 1. apríla 2007 zmenil miesto služobného zaradenia. V sťažnosti sťažovateľ uvádza, že jeho nadriadený bezdôvodne nesúhlasil s poskytnutím zákonného nároku, a keďže o uvedenej skutočnosti nerozhodol žiadnym rozhodnutím, odňal mu možnosť na spravodlivý proces.

Sťažovateľ počas napadnutého konania viackrát zmenil žalobný návrh a podal aj návrh na pristúpenie ďalšieho účastníka do napadnutého konania.

Na základe uznesenia okresného súdu sp. zn. 19 C 112/2007 zo 17. októbra 2011 bolo predmetom napadnutého konania zaplatenie sumy 6 638,78 € s príslušenstvom,

a to voči žalovanému v 1. rade ministerstvu vnútra z titulu nevyplatenia cestovných náhrad sťažovateľovi za obdobie od 1. augusta 2004 do 30. júna 2006 a voči žalovanej v 2. rade Slovenskej republiky – ministerstvu vnútra (spolu aj „žalovaní“) z titulu nároku na náhradu škody, ktorá mala sťažovateľovi vzniknúť podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zodpovednosti za škodu“) tým, že žalovaný v 2. rade pri posudzovaní jeho nároku na cestovné náhrady nesprávne úradne postupoval.

Sťažovateľ v sťažnosti opisuje, že ešte pred podaním žaloby okresnému súdu prebiehalo na Okresnom súde Banská Bystrica súdne konanie, v ktorom si taktiež na tom istom skutkovom a právnom základe uplatnil predmetný nárok za obdobie od 14. januára 2003 do 31. marca 2004. Okresný súd Banská Bystrica rozsudkom sp. zn. 16 C 139/2007 z 31. mája 2010, ktorý bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 14 Co 236/2010 z 25. januára 2011, žalobe sťažovateľa vyhovel a žalovaná Slovenská republika, zastúpená ministerstvom vnútra, bola zaviazaná zaplatiť žalovanému sumu 3 983,27 € s príslušenstvom.

Okresný súd v napadnutom konaní rozsudkom sp. zn. 19 C 112/2007 z 26. novembra 2013 žalobu sťažovateľa zamietol a žalovaným náhradu trov konania nepriznal. Na základe odvolania podaného sťažovateľom proti uvedenému rozsudku okresného súdu krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok okresného súdu sp. zn. 19 112/2007 z 26. novembra 2013 a priznal žalovaným náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

Sťažovateľ po chronologickom opise napadnutého konania uvádza, že *„Rozsudkom Krajského súdu v Bratislave 9 Co 516/2014-169, 9 Co 517/2014 zo dňa 15. 12. 2016, ako i rozsudkom Okresného súdu v Bratislave I pod č. k. 19 C/112/2007-135 zo dňa 26. 11. 2013 a uzneseniami súdu zo dňa 19. 7. 2010 i 15. 5. 2014 bolo porušené*

- 1. Právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie,*
- 2. Právo na prerokovanie veci nezávislým a nestranným súdom,*
- 3. Právo na účinný prostriedok nápravy,*

4. Právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej správy

5. Základný princíp právneho štátu.

podľa ustanovenia podľa čl. 6 ods. 1, čl. 13 zákona č. 209/1992 Zb. Dohovor o ochrane ľudských práv (ďalej len dohovor), čl. 36 ods. 1 a 3 ústavného zákona č. 23/1991, ktorým sa vydáva Listina základných práv a slobôd (ďalej len listiny) a teda i čl. 1 ods. 1, čl. 46 ods. 1, 3 ústavného zákona č. 460/1992 Zb. Ústava SR (ďalej len ústavy)

6. Právo sťažovateľa na rovnosť postavenia účastníkov konania

7. Právo na zákonného sudcu

8. Právo sťažovateľa prerokovať vec bez zbytočných prietahov a právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom.

podľa čl. 37 ods. 3, čl. 38 ods. 1 a 2 listiny a teda i čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy, pre svojvôľu súdu a priebehu samotného konania, zbytočnými prietahmi v konaní, majúcimi za následok úspešné uplatnenie námietky premlčania žalovaného a nemožnosti domôcť sa zákonných nárokov a vydania rozhodnutia odlišného ako toho, ktoré už prv v analogickej veci právoplatne rozhodlo...“.

Sťažovateľ k namietanému porušeniu práva na účinný prostriedok nápravy v sťažnosti uvádza:

„Vzhľadom na to, že sťažovateľovi bez jeho vlastného zavinenia vznikli zvýšené výdavky ohľadom dopravy do zamestnania, a na ktoré nemusel vynakladať žiadne finančné prostriedky ani výdavky zamestnávateľ – MV SR, ako i na to, že sťažovateľ splňal podmienky na priznanie náhrad pri preložení podľa § 113 ods. 1 zákona, podal dňa 4. 2. 2003, na úradnom tlačive rezortu vnútra riadne vyplnenú žiadosť o priznanie náhrad pri preložení.

Kompetentný nadriadený v pozícii zástupcu štátu bezdôvodne o tomto nerozhodol, čím zabránil sťažovateľovi možnosť zjednania nápravy v rámci odvolacieho správneho konania, čím mu odňal možnosť na účinný prostriedok nápravy na spravodlivé konanie.

Sťažovateľ žiadal služobným postupom, príslušný služobný orgán, o zaujatie stanoviska. Dňa 14. 7. 2005 pod č. p. SLV-488/PS-2005 zaujal služobný úrad stanovisko

v súlade so znením ustanovenia § 113 ods. 1 zákona o št. službe a potvrdil, že sťažovateľ splňa podmienku na priznanie náhrad.

V postupe, resp. v nečinnosti súdu vidí sťažovateľ porušenie práva na účinný prostriedok nápravy titulom neprejednania veci bez zbytočných prieťahov, čím mu bolo súdom zabránené účinne sa brániť v tom, že mohol včas upraviť svoj žalobný návrh tak, aby sa domohol svojho zákonného nároku voči žalovanému.

Na základe uvedeného bolo preto porušené právo podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru a čl. 36 ods. 1 a 3, čl. 38 listiny, čl. 46 ods. 1 a 3, čl. 48 Ústavy na účinný prostriedok nápravy, ako i právo byť prejednaný na nezávislom a nestrannom súde alebo inom orgáne SR, a taktiež i právo na náhradu škody spôsobenú nesprávnym úradným postupom štátneho alebo iného orgánu SR.“

K namietanému porušeniu práva vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom sťažovateľ poukazuje na skutočnosť, že v napadnutom konaní mu nebolo doručované uznesenie krajského súdu z 28. novembra 2008, o ktorom sa dozvedel až z rozsudku okresného súdu sp. zn. 19 C 112/2007 z 26. novembra 2013. V sťažnosti ďalej poukazuje aj na oneskorené doručovanie vyjadrení žalovaných, keď uvádza: „*Uvedeným nedoručením stanoviska nadriadeného súdu a to konkrétne uznesenia Krajského súdu v Bratislave zo dňa 28. 11. 2008, vyjadrenia žalovaného SLV-PS-S-230/2007 zo dňa 24. 8. 2010, ako i vyjadrenia žalovaného SLV-PS-S-230/2007 zo dňa 18. 3. 2014, došlo k vytvoreniu stavu nerovnosti účastníkov v konaní.*

Vytvorením uvedeného stavu nerovnosti účastníkov v konaní bolo porušené právo na spravodlivý proces zaručeného čl. 36 ods. 3 Ústavného zákona č. 23/1991 Zb. ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd (ďalej len Dohovor) a čl. 46 ods. 3 ústavného zákona.

Tým došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, práva na náhradu škody spôsobenú nesprávnym úradným postupom štátneho alebo iného orgánu SR ako i práva na rovnosť postavenia v ňom zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru, čl. 36 ods. 3, čl. 37 ods. 3 listiny a čl. 46 ods. 3 ústavy.“

K namietanému porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie sťažovateľ uvádza, že v napadnutom konaní sa až štyrikrát menil zákonný sudca, pričom vyjadruje svoje podozrenie o tom, že „*menenie zákonného sudcu bolo účelové*“.

Spravodlivý proces bol podľa jeho názoru porušený aj tým, že „*prvo- i druho-inštančné súdy sa účelovo a vedome vyhýbali skutočnosti, že nebyť nečinnosti súdu a prietahov v konaní v dobe od 5. 11. 2007 do 1. 2. 2010 – výzva na označenie odporcu vyšším súdnym úradníkom (resp. 19. 7. 2010 – prvý úkon prejednávajúceho sudcu) nebol by žalovaný po vznesení námietky premlčania úspešný, pretože by sťažovateľ mal možnosť odstrániť túto vadu konania riadne a včas*“.

K namietanému porušeniu práva na spravodlivý proces podľa sťažovateľa došlo aj zmätočným úradným postupom okresného súdu v dôsledku „*viacnásobného upresnenia a označenia*“ žalovaného, ktorý uviedol sťažovateľa do omylu pri správnom označení žalovaného.

K právu na prejednanie veci nestranným a nezávislým súdom sťažovateľ uvádza, že „*.... prietahmi v konaní, zmenami v osobách sudcov v tomto predmete konania sa neúmerne predlžoval čas tak, aby bolo žalovaným dôvodné vzniknúť úspešne námietku premlčania...*

... *Postupom súdu ako i výkladom zákonov č. 73/1998 Z. z. a zákona č. 514/2003 Z. z. vidí preto sťažovateľ zjavné porušenie práva byť prejednaný nestranným a nezávislým súdom, pretože i napriek tomu, že splnil všetky predpoklady a zákonné podmienky na úspešnosť v spore, súd svojimi obštrukciami a postupom tomuto plneniu zákonného právneho nároku titulom nesprávneho úradného postupu zabránil a znemožnil žalobcovi v spore uspieť...*“.

Porušenie práva na rovnosť v konaní bolo podľa názoru sťažovateľa spôsobené aj tým, že okresný súd pri svojich úvahách vychádzal iba z tvrdení žalovaného, pričom nebral do úvahy skutočnosť tvrdenú sťažovateľom, a to že cestovné výdavky mu jednoznačne vznikli.

Sťažovateľ v sťažnosti namieta aj porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktoré odôvodňuje skutočnosťami, že „... nečinnosťou súdu a zbytočnými prietahmi v konaní v období od 5. 11. 2007 až 1. 2. 2010 (resp. 19. 7. 2010 – úkon sudkyne) umožnil žalovanému úspešné vznesenie námietky premlčania, čím naopak zabránil sťažovateľovi opraviť svoj žalobný návrh riadne a včas tak, aby sa domohol svojho zákonného nároku voči žalovanému.

Ďalším obdobím nečinnosti súdu bolo obdobie od 17. 10. 2011 do 4. 3. 2013.

Na základe uvedeného bola sťažovateľovi súdom spôsobená škoda vo výške predmetu tohto sporu s príslušenstvom vrátane nákladov na cestovné, poštovné, súdne poplatky i trovy právneho zastúpenia. Ich podrobnú špecifikáciu a výšku zdôvodní sťažovateľ až potom, čo bude potvrdené prijatie jeho ústavnej sťažnosti ústavným súdom...“.

K právu na prejednanie veci zákonným sudcom sťažovateľ uvádza:

„Z upovedomenia o výsledku prešetrenia sťažnosti číslo Spr. 2020/2016 vyplýva, že predmet sporu menil svojho zákonného sudcu až v 4 prípadoch.

Je však možné vyvodiť i iný záver. Ak ostatné, v spore konajúce sudkyne nedokázali rozhodnúť spor za tak krátku dobu ako posledná, za 1 mesiac od vykonania 1. úkonu, išlo u poslednej skutočne o zistenie skutkového stavu za riadneho oboznámenia sa so spisom, alebo jej rozhodnutie vychádzalo iba na základe jej úvah o znení zákona a nevykonávania a neakceptovania zrejmých, už v analogickom spore, predložených nespochybniteľných dôkazov.

Prietahmi v konaní, viacnásobnými zmenami spor prejednávajúcich sudcov ako i nečinnosťou súdu došlo k zániku možnosti uplatniť si právo, pretože sa nárok naň vinou súdu a jeho postupom, premlčal...“

Sťažovateľ v sťažnosti poukazuje aj na skutočnosť, že zákonná sudkyňa JUDr. Zuzana Posluhová, ktorá spor prejednávala ako jedna zo zákonných sudcov na okresnom súde, bola zároveň aj členkou senátu krajského súdu, ktorý vydal napadnutý rozsudok.

Sťažovateľ k namietanému porušeniu princípu právneho štátu uvádza: „Rozsudok Krajského súdu v Bratislave 9 Co 516/2014-169, 9 Co 517/2014 zo dňa 15. 12. 2016, ktorým sa potvrdzuje rozsudok Okresného súdu Bratislava I. č. 19 C/112/2007-135 zo dňa 26. 11. 2013 a ktorým priznáva žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov konania je diametrálne odlišný od rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica 16 C/139/2007-301 zo dňa 31. 5. 2010, potvrdeného i rozsudkom Krajského súdu Banská Bystrica 14 Co/236/2010-324 zo dňa 25. 1. 2011, v ktorom bolo žalobe sťažovateľa vyhovené a žalovaný bol povinný za obdobie od 14. 1. 2003 do 31. 3. 2004 zaplatiť žalobcovi cestovné náklady na dopravu do výkonu služby – zamestnania, ako i preukázané trovy konania, v analogicky a prv už právoplatne rozhodnutej veci.

V uvedenom zrejmom rozpore, keď sa totožným titulom nesprávneho úradného postupu, za totožných účastníkov konania, avšak prejednávaných rôznymi súdmi vydajú diametrálne odlišné súdne rozhodnutia, vidí sťažovateľ zrejmé a jasné porušenie základných princípov právneho štátu ako takého, pretože nedáva záruku na riadne vymożenie práva a zákonného nároku.

Uvedeným bol porušený základný princíp právneho štátu podľa ustanovenia čl. 1 ods. 1 Ústavy.“

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po predbežnom prerokovaní prijal sťažnosť na ďalšie konanie a takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa podľa ustanovenia čl. 6 ods. 1, čl. 13 Dohovoru a teda i čl. 1 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a 3, čl. 47 ods. 3, čl. 48 Ústavy a čl. 36 ods. 1 a 3, čl. 37 ods. 3, čl. 38 Listiny rozsudkom Krajského súdu v Bratislave 9 Co 516/2014-169, 9 Co 517/2014 zo dňa 15. 12. 2016 o potvrdení rozsudku Okresného súdu v Bratislave č. k. 19 C/112/2007-135 zo dňa 26. 11. 2013, ktorým sa žaloba zamieta a o potvrdení uznesenia Okresného súdu v Bratislave I č. k. 19 C/112/2007-155 zo dňa 15. 5. 2014 ktorým sa vyrubuje súdny poplatok za odvolanie vo veci nesprávneho úradného postupu porušené bolo.

2. Rozsudok Krajského súdu v Bratislave 9 Co 516/2014-169, 9 Co 517/2014 zo dňa 15. 12. 2016 o potvrdení rozsudku Okresného súdu v Bratislave č. k. 19 C/112/2007-135

zo dňa 26. 11. 2013, ktorým sa žaloba zamieta a o potvrdení uznesenia Okresného súdu v Bratislave I č. k. 19 C/112/2007-155 zo dňa 15. 5. 2014 ktorým sa vyrubuje súdny poplatok za odvolanie vo veci nesprávneho úradného postupu zrušuje

3. Krajský súd Bratislava je povinný titulom primeraného finančného zadostučinenia zaplatiť sťažovateľovi 16.058,00 (slovom šesťnásťtisíc päťdesiatosem) eur na základe podkladov v prílohe.

4. Krajský súd Bratislava je povinný nahradiť sťažovateľovi do 15 dní odo dňa doručenia tohto nálezu trovy právneho zastúpenia na účet jeho právneho zástupcu.

Alternatívne

1. Základné právo sťažovateľa podľa ustanovenia čl. 6 ods. 1, čl. 13 Dohovoru a teda i čl. 46 ods. 1 a 3, čl. 47 ods. 3, čl. 48 Ústavy a čl. 36 ods. 1 a 3, čl. 37 ods. 3, čl. 38 Listiny rozsudkom Krajského súdu v Bratislave 9 Co 516/2014-169, 9 Co 517/2014 zo dňa 15. 12. 2016 porušené bolo.

2. Rozsudok Krajského súdu v Bratislave 9 Co 516/2014-169, 9 Co 517/2014 zo dňa 15. 12. 2016 zrušuje

3. Krajský súd Bratislava je povinný titulom primeraného finančného zadostučinenia zaplatiť sťažovateľovi 16.058,00 € (slovom šesťnásťtisíc päťdesiatosem) eur na základe podkladov v prílohe.

4. Krajský súd Bratislava je povinný nahradiť sťažovateľovi do 15 dní odo dňa doručenia tohto nálezu trovy právneho zastúpenia na účet jeho právneho zástupcu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním

a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

O zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti ide vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať taký návrh, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Sťažovateľ v sťažnosti namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 1 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a 3, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ústavy, práv podľa čl. 36 ods. 1 a 3, čl. 37 ods. 3, a čl. 38 listiny a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu.

Ústavný súd považuje za nevyhnutné poukázať v prvom rade na to, že návrh na rozhodnutie (petit) v sťažnosti nie je určitý. Sťažovateľ v petite nešpecifikoval, ktoré základné právo zaručené v čl. 48 ústavy a čl. 38 listiny má byť napadnutým rozsudkom krajského súdu porušené. Vychádzajúc z celkového obsahu sťažnosti, ako aj z predložených

príloh však možno odvodiť, že sťažovateľ sa domáha vyslovenia porušenia základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 38 ods. 1 listiny, práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj práva na vyjadrenie sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny. Na základe toho ústavný súd ustálil predmet tohto konania tak, ako to je uvedené v záhlaví tohto uznesenia.

Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 3 ústavy každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

Podľa čl. 36 ods. 3 listiny každý má právo na náhradu škody, ktorú mu spôsobilo nezákonné rozhodnutie súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávny úradný postup.

Podľa čl. 37 ods. 3 listiny všetci účastníci sú si v konaní rovní.

Podľa čl. 38 ods. 1 listiny nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu aj sudcu ustanoví zákon.

Podľa čl. 38 ods. 2 listiny každý má právo, aby jeho vec bola prerokovaná verejne, bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť iba v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná...

Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností.

II.1 K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny napadnutým rozsudkom krajského súdu

Ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje vo viazanosti petitom, teda tou časťou sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí rozsah predmetu konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na to môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu

subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv. Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05, IV. ÚS 287/2011). Text uvedený mimo petitu považuje ústavný súd za súčasť odôvodnenia, ktoré nemôže doplniť petit.

Vzhľadom na uvedené sa ústavný súd zamerlal na posúdenie sťažnosti len v rozsahu vymedzenom v petite bez ohľadu na to, že v odôvodnení svojej sťažnosti sťažovateľ poukazuje na nečinnosť okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 19 C 112/2007.

Ústavný súd zároveň poukazuje na skutočnosť, že sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy musí obsahovať všeobecné náležitosti uvedené v § 20 zákona o ústavnom súde, ako aj osobitné náležitosti uvedené v § 50 zákona o ústavnom súde v spojení s požiadavkami na návrh na rozhodnutie (petit) vyplývajúcimi z § 56 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd preto môže prijať na ďalšie konanie len taký návrh na začatie konania, ktorý obsahuje všetky náležitosti predpísané zákonom o ústavnom súde.

Sťažovateľ zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom svoju sťažnosť vo vzťahu k namietanému porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 516/2014, 9 Co 517/2014 žiadnym ústavnoprávne relevantným spôsobom neodôvodnil, a preto bolo potrebné túto časť sťažnosti v súlade so stabilnou judikatúrou ústavného súdu (m. m. III. ÚS 26/2012, III. ÚS 241/2013, III. ÚS 244/2014, I. ÚS 291/2017) odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

Nad rámec uvedeného ústavný súd uvádza, že v čase podania sťažnosti na ústavnom súde (19. apríla 2017, pozn.) bolo už konanie, v ktorom sa sťažovateľ domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny, skončené, a teda sťažovateľ namieta porušenie svojich základných práv v čase, keď krajský súd už nemohol žiadnym ústavnoprávne relevantným spôsobom ovplyvňovať priebeh konania, prípadne prietahy v ňom. Pokiaľ by

preto ústavný súd sťažnosť v tejto časti neodmietol pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí, odmietol by ju ako zjavne neopodstatnenú, a to vzhľadom na svoju stabilnú judikatúru, podľa ktorej zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. podľa čl. 38 ods. 2 listiny môže vyplývať aj z toho, že porušenie uvedených práv sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už v sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy označený všeobecný súd meritórne rozhodol pred jej podaním (II. ÚS 184/06), a preto už k namietanému porušovaniu týchto práv nečinnosťou tohto súdu v čase doručenia sťažnosti nemohlo dochádzať (m. m. II. ÚS 387/06).

Z obsahu príloh pripojených k sťažnosti vyplýva, že krajský súd vo veci rozhodol rozsudkom sp. zn. 9 Co 516/2014, 9 Co 517/2014 z 15. decembra 2016.

II.2 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 1 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a 3, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 1 ústavy a práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, práv podľa čl. 36 ods. 1 a 3, čl. 37 ods. 3 a čl. 38 ods. 1 listiny a práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 38 ods. 2 listiny a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu

Ústavný súd v súvislosti so skúmaním podmienok konania o sťažnosti sťažovateľa v rámci jej predbežného prerokovania zistil, že sťažovateľ podal proti napadnutému rozsudku krajského súdu dovolanie na Najvyššom súde Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“). Konanie o podanom dovolaní je na najvyššom súde vedené pod sp. zn. 3 Cdo 78/2018, 3 Cdo 79/2018, bolo pridelené na rozhodnutie sudcovi JUDr. Emilovi Franciscymu a ku dňu predbežného prerokovania sťažnosti najvyšší súd v uvedenom dovolacom konaní nerozhodol.

Pri posudzovaní sťažnosti ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity, na ktorom je založená jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Zmysel

a účel subsidiárneho postavenia ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy vecí nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Právomoc ústavného súdu predstavuje v tomto kontexte *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ku ktorého uplatneniu dôjde až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04).

Ústavný súd odkazuje aj na svoju doterajšiu judikatúru (m. m. IV. ÚS 177/05), podľa ktorej vyčerpaním opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov, nemožno rozumieť už samotné podanie posledného z nich oprávnenou osobou, ale až rozhodnutie o ňom príslušným orgánom.

V okolnostiach prípadu sťažovateľ podaním dovolania, ako aj podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vedome vytvoril stav, keď by o jeho veci mali súbežne rozhodovať dva orgány súdneho typu (najvyšší súd ako dovolací súd a ústavný súd), čo nie je v podmienkach právneho štátu rešpektujúceho princíp právnej istoty prijateľné. Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnenie právomoci dovolacieho súdu vo veci sťažovateľa predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu, možno považovať podanie sťažnosti ústavnému súdu ešte pred rozhodnutím dovolacieho súdu ako predčasné (m. m. IV. ÚS 142/2010, IV. ÚS 467/2013), čo zakladá dôvod na jej odmietnutie ako neprípustnej.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd poukazuje na to, že aj pod vplyvom judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vo svojej rozhodovacej činnosti zastáva názor (napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 289/09), podľa ktorého v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je takáto sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní. Zároveň ústavný

súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre uvádza (napr. m. m. I. ÚS 184/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 239/09, IV. ÚS 49/2010, IV. ÚS 453/2010), že lehota na prípadné podanie sťažnosti po rozhodnutí o dovolaní sa považuje v zásade za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu, s výnimkou prípadov, keď to konkrétne okolnosti veci zjavne vylučujú. Nie je preto dôvodné, aby sťažovateľ v prípade podania dovolania podal zároveň aj sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, pretože aj za predpokladu, že by dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné, nemožno sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy smerujúcu proti rozhodnutiu, ktoré predchádzalo rozhodnutiu dovolacieho súdu, odmietnuť pre jej oneskorenosť (porovnaj k tomu aj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 8. 11. 2007 vo veci Soffer proti Českej republike, sťažnosť č. 31419/04 alebo rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. 11. 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54).

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľa v tejto časti uplatnením zásady *ratio temporis* odmietol ako neprípustnú podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. decembra 2018